

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 278-83-90, тел. (044) 284-05-54,
278-82-90; e-mail: minregion@minregion.gov.ua, сайт: www.minregion.gov.ua;
код згідно з ЄДРПОУ 37471928

№ _____

на № _____

від _____

Обласні, Київська міська державні адміністрації

*Щодо формування, встановлення та
застосування тарифів на послуги з
централізованого водопостачання та
централізованого водовідведення*

Враховуючи практичні аспекти реалізації підприємствами, що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, нормативно-правових актів з питань формування тарифів на вказані комунальні послуги, а також питання, які надходять до Мінрегіону від органів місцевого самоврядування щодо тарифоутворення, Міністерство розвитку громад та територій України роз'яснює.

Відповідно до Закону України від 09.11.2017 № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги» (далі - Закон) комунальними послугами є, зокрема, *послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.*

Відповідно до частини четвертої статті 23 та частини третьої статті 24 Закону послуги з централізованого водопостачання та з централізованого водовідведення *надаються згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.*

Ціна послуги є однією із істотних умов договору про надання житлово-комунальної послуги (частина третя статті 12 Закону).

Отже, перехід на нові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та з централізованого водовідведення відповідно до вимог Закону може здійснюватися за наявності у виконавця відповідної комунальної послуги тарифів на ці комунальні послуги (передбачені статтею 5 Закону), які встановлено уповноваженими органами після введення в дію Закону (тобто, після 01.05.2019).

Вказані тарифи мають бути розраховані виконавцем комунальної послуги відповідно до вимог Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, затвердженого постановою

МІНРЕГІОН
№7/10.1/12964-20 від 28.07.2020

1719871

Підписано ЕЦП
Хоцянівська Наталія Володимирівна
28.07.2020 16:59

Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 291, що діє з 01.05.2019) (далі - Порядок).

За вимогами пунктів 7 - 8 Порядку з метою забезпечення відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із наданням послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, перегляд тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення та їх структури здійснюється уповноваженим органом щороку за заявою ліцензіата.

При цьому визначено, що тарифи формуються та встановлюються на *планований період* - період тривалістю 12 місяців, на який розраховуються та встановлюються тарифи (з 1 січня до 31 грудня, а для ліцензіатів, що вперше встановлюють тарифи, - інший період, узгоджений з уповноваженими органами, тривалістю 12 місяців).

Наголошуємо, що наразі суб'єктами господарювання здійснюється повний перегляд діючих тарифів на комунальні послуги, а також їх структури, а не коригування окремих складових цих тарифів.

За вимогами чинних нормативно-правових актів коригування тарифів здійснюється виключно протягом строку дії тарифів.

Строк дії тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення - період часу, на який уповноваженим органом встановлено тарифи та протягом якого такі тарифи застосовуються до споживачів (пункт 3 Порядку)

Водночас варто звернути увагу, що за вимогами зазначеного Порядку тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення формуються суб'єктами господарювання за видами ліцензованої діяльності (централізоване водопостачання/централізоване водовідведення) у розрізі споживачів, а саме:

споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (це ліцензіати, які придбавають в іншого ліцензіата питну воду з метою її подальшої реалізації споживачам та/або подають стічні води на очищення іншому ліцензіату за окремими тарифами на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення);

споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (це фізичні чи юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення).

Іншої диференціації тарифів за категоріями споживачів не передбачено. Також не передбачено вимог щодо формування тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення у розрізі територіальних громад (у разі провадження ліцензованої діяльності у декількох територіальних громадах).

Відповідно до пункту 9 Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення здійснюється ліцензіатами відповідно до річних планів господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних та галузевих нормативів витрат ресурсів, у тому числі галузевих технологічних нормативів використання

питної води на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства з урахуванням основних особливостей технологічних процесів відповідного виробництва, техніко-економічних розрахунків, кошторисів з урахуванням ставок податків, зборів, обов'язкових платежів, цін на матеріальні ресурси та послуги у планованому періоді.

Водночас слід зазначити, що за вимогами частини четвертої статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» органи місцевого самоврядування під час встановлення державних регульованих цін на товари до складу таких цін **обов'язково** включають розмір їх *інвестиційної складової частини*.

Планування *інвестиційної складової* здійснюється з урахуванням заходів, запланованих *інвестиційною програмою* ліцензіата, затвердженої згідно з його установчими документами і погодженої уповноваженими органами в установленому порядку.

Погоджена уповноваженими органами інвестиційна програма повинна містити планований обсяг використання коштів для здійснення необхідних інвестицій із зазначенням об'єктів і пооб'єктних обсягів інвестування, джерел фінансування та графіка здійснення інвестиційних заходів на планований період чи більш тривалий строк (з окремим визначенням показників планованого періоду) з відповідними техніко-економічними розрахунками та обґрунтуваннями, що підтверджують їх доцільність і ефективність (п. 17 Порядку).

Порядком розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.12.2012 № 630 та постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 14.12.2012 № 381, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 11 січня 2013 р. за № 98/22630, визначено, що джерела фінансування інвестиційної програми – це кошти, отримані ліцензіатом від провадження ліцензованої діяльності, за рахунок яких здійснюється фінансування заходів інвестиційної програми, зокрема амортизаційні відрахування, виробничі інвестиції з прибутку, кошти в обсязі, передбаченому в установлених тарифах для виконання інвестиційних програм, та інші надходження, отримані від здійснення господарської діяльності, пов'язаної і не пов'язаної з ліцензованим видом діяльності, та позичкові кошти (облігаційні позики, банківські кредити), залучені кошти (кошти, одержані від продажу акцій, залучені за договорами фінансового лізингу, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб, інвесторів, гранти), бюджетні кошти.

Згідно з пунктом 8¹ Порядку ліцензіатам надано можливість врахування у тарифах на централізоване водопостачання/централізоване водовідведення, обігових коштів за рахунок планованого прибутку в обсязі, що не перевищує 2 відсотків повної планованої собівартості централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без урахування витрат на відшкодування втрат).

Такі кошти спрямовуються ліцензіатом на фінансування витрат, пов'язаних з наданням послуг та визначених структурою тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, у разі, коли такі витрати не відшкодовуються діючими тарифами.

При цьому ліцензіати та уповноважені органи зобов'язані у структурі

тарифів відображати складові планованого прибутку.

За рахунок планованого прибутку насамперед фінансується інвестиційна складова, обов'язковість якої передбачено Законом України «Про ціни і ціноутворення» (п. 16 Порядку).

Звертаємо увагу, що відповідно до вимог пункту 6 розділу I Порядку розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення, затверджено наказом Мінрегіону від 12.09.2018 № 239, зареєстрованим в Мін'юсті 18.10.2018 р. за № 1172/32624, до рішення органу місцевого самоврядування про встановлення тарифів *додається структура тарифів*.

Отже, просимо забезпечити дотримання вищенаведених вимог в частині наявності структури тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, а також обов'язкового додання її до рішень органів місцевого самоврядування про встановлення відповідних тарифів.

Окремо звертаємо увагу на формуванні витрат з оплати праці.

Відповідно до вимог пункту 19 Порядку до складу витрат, що включаються до повної собівартості централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення *включаються прями витрати на оплату праці* (заробітна плата та інші виплати працівникам (персоналу), що безпосередньо залучені до технологічного процесу надання комунальних послуг) відповідно до Закону України «Про оплату праці»:

- основна заробітна плата,
- додаткова заробітна плата,
- інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Планування витрат на оплату праці для включення їх до складу тарифів здійснюється в установленому порядку із забезпеченням мінімальної заробітної плати та інших гарантій з оплати праці, передбачених законодавством, з урахуванням положень генеральної, галузевої (міжгалузевої), територіальної угод, якщо ліцензіат перебуває у сфері дії сторін таких угод, та колективного договору ліцензіата.

Якщо рівень середньомісячної номінальної заробітної плати в розрахунку на одного штатного працівника адміністративно-територіальної одиниці (Автономна Республіка Крим, області, м. Київ та Севастополь) або одного штатного працівника, зайнятого у промисловості адміністративно-територіальної одиниці, на території якої провадиться діяльність ліцензіата, перевищує розмір, розрахований в установленому порядку із забезпеченням мінімальної заробітної плати та інших гарантій з оплати праці, передбачених законодавством, з урахуванням положень генеральної, галузевої (міжгалузевої), територіальної угод, якщо ліцензіат перебуває у сфері дії сторін таких угод, колективного договору ліцензіата, допускається планування витрат на оплату праці для включення до тарифів із забезпеченням рівня середньомісячної номінальної заробітної плати в розрахунку на одного штатного працівника адміністративно-територіальної одиниці (Автономна Республіка Крим, області, м. Київ та Севастополь) або одного штатного працівника, зайнятого у промисловості адміністративно-територіальної одиниці, на території якої провадиться діяльність ліцензіата, з

урахуванням розміру фіксованої індексації витрат на оплату праці на планований період;

При цьому слід зазначити, що з метою забезпечення гідної оплати праці, збереження кваліфікованих працівників та зменшення плинності кадрів в житлово-комунальній галузі соціальними партнерами внесено Зміни і доповнення до Галузевої угоди між Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Об'єднанням організацій роботодавців «Всеукраїнська конфедерація роботодавців житлово-комунальної галузі України» та Центральним комітетом профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України на 2017 - 2021 роки.

Зокрема, останніми Змінами і доповненнями до Галузевої угоди, зареєстрованими в Мінсоцполітики 29.07.2019 за № 13, визначено Порядок встановлення і умови виплати щомісячної надбавки до тарифної ставки чи посадового окладу працівникам основних професій за безперервний стаж роботи на підприємствах та в організаціях сфери тепло-, водопостачання і водовідведення.

Розмір щомісячної надбавки працівникам підприємств залежно від їх стажу роботи становить від 7% за стаж роботи понад 3 роки до 25% за стаж роботи понад 25 років.

Детальні роз'яснення щодо застосування Галузевої угоди було надіслано Мінрегіоном на адресу обласних, Київської міської державної адміністрації та розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства (www.minregion.gov.ua) за посиланням: Головна > Напрямки діяльності > Житлово-комунальне господарство > Економіка та тарифна політика > Департамент економіки систем життєзабезпечення роз'яснює.

Разом з тим керівники підприємств, органи місцевого самоврядування повинні у встановити відповідний контроль за обґрунтованістю розрахунків витрат на оплату праці, які включаються до складу тарифів.

Проведений Мінрегіоном аналіз структури собівартості комунальних послуг свідчить, що останнім часом значно зросли витрати на оплату праці в структурі адміністративних витрат підприємств.

Виходячи із структури підприємств, вважаємо за необхідне розглянути можливість оптимізації цих витрат, зокрема, делегування додаткових функцій окремим працівникам, зменшити частку непродуктивних виплат, забезпечити залежність оплати праці працівників від досягнутих результатів.

Звертаємо увагу, що умови оплати праці керівників комунальних підприємств устанавлюються в контракті з урахуванням положень постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.1999 № 859 «Про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній комунальній власності та об'єднань державних підприємств» (далі – Постанова).

Підпунктом 1 пункту 3 Постанови передбачено, що у разі:

наявності заборгованості підприємства з виплати заробітної плати у відповідному кварталному або річному звітному періоді розмір премії керівнику за такий період повинен становити не більше 20 відсотків максимально дозведеного розміру премії відповідно до цієї постанови;

збільшення розміру заборгованості підприємства з виплати заробітної плати у поточному кварталному або річному звітному періоді порівняно з попереднім

аналогічним звітним періодом премія за такий поточний звітний період не нараховується;

погіршення якості роботи, невиконання умов контракту, порушення трудової дисципліни премія зменшується або не нараховується у тому звітному періоді, коли виявлено відповідне порушення (за окремим рішенням);

незатвердження (непогодження) в установленому законодавством порядку річного фінансового плану винагорода (премія) не нараховується.

Інші заохочувальні виплати, що не відносяться до оплати праці, керівнику підприємства не надаються.

Згідно із пунктом 4 Постанови керівники місцевих органів виконавчої влади несуть персональну відповідальність за встановлення розмірів оплати праці керівникам підприємств, заснованих на комунальній власності, з якими укладають контракти згідно з цією постановою.

Разом з тим, в черговий раз звертаємо увагу, що тарифи на комунальні послуги (в даному випадку - тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення), які встановлюються уповноваженими органами після введення в дію Закону (тобто, після 01.05.2019), можуть застосовуватися до споживачів цих послуг виключно за умови переходу на нові договори про надання комунальних послуг, що укладатимуться за правилами цього Закону. До набрання чинності договорами про надання комунальних послуг, укладеними за правилами Закону продовжують діяти «старі» договори на тих самих умовах (включаючи і тарифи на комунальні послуги, які встановлені уповноваженими органами до 01.05.2019).

Таким чином, приймаючи рішення про встановлення тарифів на комунальні послуги, органам місцевого самоврядування необхідно врахувати ці особливості застосування тарифів на комунальні послуги.

Скасування попередніх рішень про встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також централізованого постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) доцільно здійснювати лише після переходу усіх споживачів на нові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Просимо довести це роз'яснення до відома підприємств, що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, та органів місцевого самоврядування.

Заступник Міністра

Наталія ХОЦЯНІВСЬКА

